

УКРАЇНА В ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

УКРАЇНЦІ НАПЕРЕДОДНІ ВІЙНИ — НАЙБІЛЬША В ЄВРОПІ БЕЗДЕРЖАВНА НАЦІЯ

Українські терени напередодні війни перебували під окупацією і контролем різних держав: СРСР, Польщі, Румунії та Чехословацької республіки.

23 серпня 1939 року СРСР та Німеччина підписали пакт Молотова–Ріббентропа, який передбачав територіально-політичний переділ Європи. Внаслідок цієї змови Гітлера і Сталіна війна торкнулася українців у перші дні вересня 1939-го.

Ілюстрація з американського журналу «Look»: «Наступна війна в Європі почнеться з України». 14 березня 1939 року

Бійці Червоної армії переходять радянсько-польський кордон.
17 вересня 1939 року

ПОЧАТОК ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

1 вересня 1939 року Німеччина напала на Польщу. Велика Британія і Франція оголосили Гітлеру війну. СРСР зволікав, а Гітлер підбурював Сталіна до негайного вступу в Польщу, погрожуючи проголосити західноукраїнську державу.

17 вересня СРСР окупував західну Україну. Так, від початку війни і до 22 червня 1941 року СРСР і Німеччина були союзниками.

22 ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ — ПОЧАТОК НІМЕЦЬКО-РАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ

18 грудня 1940 року Гітлер підписав план «Барбаросса» – наступальної операції проти СРСР. Уночі 22 червня 1941 року німецька авіація вже бомбила Житомир, Київ, Одесу, Севастополь та інші міста. СРСР із союзника перетворився на противника.

Ворог впевнено просувався на схід і 22 липня 1942 року повністю окупував Україну.

Солдати Вермахту в селі під Харковом. 1942 рік

НАЦИСТИ І СОЮЗНИКИ ВІДВОДИЛИ УКРАЇНІ РОЛЬ КОЛОНІЇ

Окупанти представляли себе визволителями від московського панування. 1941-го вони розчленували наші землі на дистрикт «Галичина», зону військової адміністрації, «Трансністрію», Закарпаття та райхскомісаріат «Україна».

Найгірші умови життя були в райхскомісаріаті. Там карали розстрілами за найменші порушення.

Реквізиція німцями худоби у населення України. 1941–1943 роки

Остарбайтери біля вагонів перед відправкою на роботи до Німеччини. 1942–1943 роки

ОСТАРБАЙТЕРИ

Німеччина масово застосовувала працю примусових робітників зі східних окупованих територій. Остарбайтерів масово почали вивозити з України від 1942 року. Спершу це були добровольці. Вже з весни почалися примусові вивезення. До вересня 1944-го з України забрали 1,7–2,4 мільйона осіб.

Примусова праця іноземців – злочин проти людяності.

ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНІ

У перші роки війни нацисти захопили в полон майже 5 мільйонів радянських військовослужбовців. До 500 тисяч із них окупанти знищили, ще 2,6 мільйона померли від жахливих умов у концтаборах.

Вижило 836 тисяч, але в повоєнний час вони зазнали нових репресій комуністичного режиму – були звинувачені в дезертирстві та засуджені до таборів ГУЛАГу або трудових батальйонів.

Полонені Уманської ями. 1941 рік

НАЦИСТСЬКА РАСОВА ДОКТРИНА — МАСОВЕ ЗНИЩЕННЯ ЄВРЕЇВ

На початку війни євреїв зганяли в гетто, а потім відправляли до концтаборів. Перші зачистки в Україні провели в Галичині. Там було знищено 670 тисяч осіб. Усього жертвами Голокосту в Україні стали до 1,5 мільйона осіб.

Місця наймасовіших страт в Україні:
Бабин Яр у Києві, Богданівка на Одещині,
Дробицький Яр у Харкові, Кам'янець-
Подільський.

Закарпатські євреї перед сортуванням. Концтабір Аушвіц. 1944 рік